

Erken Çocukluk Döneminde Türk Kültürüne Ait Sanat Örnekleri Aracılığıyla Sosyo-Kültürel Eğitim*

Sevgi COŞKUN KESKİN**

Ayşegül KIRTEL***

Özet

Günümüzde küreselleşme ile birlikte kültürel değerler değişmekte ve etkililiği azalmaktadır. Bu nedenle kültürel değerlerin küreselleşme sürecinden fazla yara almadan çıkabilmeleri için, bireyin içinde yaşadığı kültürü erken yaşlardan itibaren tanıması ve özümsemesi gerekmektedir. Bu bağlamda, erken çocukluk döneminde sosyo-kültürel eğitimin verilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu çalışma; erken çocukluk döneminde Türk kültürüne ait sanat örnekleri aracılığıyla sosyo-kültürel eğitimin verilebileceğine yönelik bir örnek oluşturmayı amaçlamaktadır. Çalışmada; hem çocukların yaratıcılıklarını ve iç dünyalarını yansıtmaları, hem de kültüre ait değerlerden biri olması sebebiyle, Türk kültürüne ait bazı sanat etkinlikleri kapsamında; kültürümüzü yansıtan müzik aletleri, seramik sanatı ve ebru sanatı etkinliklerine yer verilmiştir. Kültürümüzü yansıtan müzik aletleri olarak kabak kemane, tulum, davul ve kopuz seçilmiş ve etkinlikler hazırlanarak bir hafta süreyle 6 yaş grubunda bir anaokulunda uygulanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması deseniyle gerçekleştirilen çalışma, pilot uygulama ve ana uygulama olarak iki aşamada uygulanmıştır. Araştırmaya 24 çocuk katılmış; çocuklardan 11'i pilot uygulamada, 13'ü de ana uygulamada sürece dâhil olmuşlardır. Yapılan pilot uygulamalarla araştırmada kullanılan etkinliklerin geçerliliği artırılmaya çalışılmıştır. Uygulama süreci kamera ile kayıt altına alınmış ve kayıt altına alınan görüntüler, yazıya aktarılmıştır. Yazıya aktarılan veriler, etkinlikler süresince çocukların bütün konuşmaları, ifadeleri ve ürünleri yorumsal analize tabi tutulmuştur. Araştırma sonucunda çocukların sosyo-kültürel eğitim bağlamında; akıl ve mantık yürütme ile problem çözme becerilerini kullandıkları; günlük hayatla ilişkilendirmeler yaptıkları, neden sonuç ilişkisi kurdukları, empati kurabildikleri ve geçmiş algısı ile zaman kavramına sahip oldukları tespit edilmiştir. Etkinlikler uygulandıktan bir ay sonra çocuklarla görüşmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda; 11 çocuktan 9'unun Türk kültürüne ait müzik aletleri kapsamında tanıtılan kabak kemaneyi hatırladığı, 6 çocuğun tulumu hatırladığı, 11 çocuğun davulu hatırladığı ve 7 çocuğun kopuzu hatırladığı görülmüştür. Ebru sanatı ve seramik sanatını ise 5 çocuğun hatırladığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyo-kültürel eğitim, erken çocukluk dönemi, sanat.

Socio-cultural Education in the Early Childhood Period via Examples of Art Which Belong to Turkish Culture

Abstract

This study aims to set an example for the possibility of giving socio-cultural education in the early childhood period via examples of art which belong to Turkish culture. At the present time, cultural values change and reduce their effectiveness together with globalization. For this rea-

* Bu çalışma "Erken Çocukluk Döneminde Sosyo-Kültürel Eğitim: Türk Tarihine Ait Bazı Olay ve Olgular Üzerine Bir Eylem Araştırması" adlı yüksek lisans tezinin verilerinden faydalanılarak yapılmıştır.

** Yrd. Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi, scoskun@sakarya.edu.tr.

*** Arş. Gör., Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi, aseker@sakarya.edu.tr.

son, it is necessary for the individual to know and internalize the culture in which s/he takes part beginning from the early childhood period so that cultural values can get through globalization period with minimal damage. In this sense, the necessity of giving sociocultural education in the early childhood period arises. In this study, activities of musical instruments, ceramics and marbling art which represent our culture have been given place as part of some art activities belonging to Turkish culture due to the fact that both they reflect the creativity and the inner world of the children and they are some of the values belonging to the culture. As musical instruments which represent our culture, “*kabak kemane*,” bagpipe, drum and “*kopuz*” have been chosen and the activities have been prepared and carried out for a week on 6 year-old group in a nursery school. The study, which has been carried out through the pattern of action research that is one of the qualitative research methods, has been applied in two stages as pilot practice and main practice. 24 children have attended to the research; 11 of them have been included in the process during the pilot practice and 13 of them have been included during the main practice. It has been tried to enhance the validity of the activities used in the research by the aid of pilot practices. The implementation phase has been recorded in a camera and the recorded images have been put down on paper. The written data, and the speech, the expressions and the products of children during the activities have been subjected to interpretive analysis. As a result of the research, within the context of sociocultural education of the children, it has come out that they use the skill of reasoning and problem-solving, they make association with daily life, they establish cause and effect relation, they can establish empathy and they have perception of past and concept of moment. Some meetings have been held with the children a month after the activities were carried out. As a consequence of these meetings, it has been seen that 9 children of 11 remember “*kabak kemane*”, 6 children remember bagpipe, 11 children remember drum and 7 children remember “*kopuz*” which are introduced within the context of musical instruments belonging to Turkish culture. It has come out that only 5 children remember marbling art and ceramics.

Key Words: Socio-cultural education, early childhood period, art.

Giriş

Erken çocukluk dönemi, çocuğun aktif olarak çevresine yöneldiği, uyarıcılarla dolu dış dünyayı keşfetmeye çalıştığı, insan yaşamının en temel becerilerini kazandığı dönemdir (Aral ve diğerleri, 2001). Bu özelliğinden dolayı erken çocukluk dönemi insan hayatının diğer dönemlerinin temelini oluşturmaktadır (Oktay, 2000). Çünkü bu dönemde edinilen birikimler, çocuğun gelecekteki öğrenmeleri için çerçeve olmaktadır (Senemoğlu, 2011).

Bu dönemde, çocuk birçok açıdan gelişmektedir. Bu gelişim süreçlerinden biri de kişilik gelişimidir. Kişilik bireyi başkalarından ayıran; bireyin doğuştan getirdiği ve sonradan kazandığı özelliklerin bir bütünüdür. Duygular, yetenekler, mizaç (huy), karakter ve değerler, inançlar, tutumlar, görüşler ve sosyal, fiziksel-psikomotor ve bilişsel özellikler bireyin kişiliğini oluşturur (Senemoğlu, 2011). Çocuğun sağlıklı bir kişilik geliştirmesi için fizyolojik ve psiko-sosyal ih-

tiyaçlarının yerinde ve zamanında karşılanması gerekmektedir (Aral ve diğerleri, 2001). Çocuğun gelişimi için sadece kişilik gelişiminin önemli olduğunu söylemek yanlış olur. Diğer gelişim alanlarının (bedensel, sosyal, ahlaki, dil, vs.) yanı sıra bilişsel gelişim de çocuk için önemli gelişim alanlarındandır. Vygotsky, çocuğun sosyal çevresinin bilişsel gelişiminde önemli bir rolü olduğunu ileri sürmüştür. Bu nedenle çocuğun en yakında bulunan yetişkinlerin, olay ve olguların onun bilişsel gelişimini etkilemesi kaçınılmazdır (Woolfolk, 1998; Senemoğlu, 2011). Yani bilişsel gelişimin kaynağı, kişisel psikolojik süreçlerden önce, insanlar ve kültürler arasındaki etkileşimdir (Senemoğlu, 2011). O halde çocuğun bilişsel gelişimine katkı sağlayan ve içinde yaşadığı kültürün, onun kişiliğine ve davranışlarına yön verdiği söylenebilir. Bu şekilde çocuk toplum tarafından kabul gören değerlerle donanmaktadır. Ancak günümüzde küreselleşme ile birlikte kültürel değerler, kimi zaman değişime uğrarken

kimi zaman da etkililiğini azaltmaktadır. Bu nedenle kültürel değerlerin küreselleşme sürecinden fazla etkilenmeden çıkabilmeleri için, bireyin içinde yaşadığı kültürü erken yaşlardan itibaren tanınması ve özümsemesi gerekmektedir (Coşkun Keskin ve Küçük, 2009).

Kültür kelimesi Avrupa dillerinden "yüksek bilgi" anlamı ile Türkçe'ye girmiştir. Ziya Gökalp'e göre "kültür bir milletin dini, ahlaki, hukuki, lisani, iktisadi ve fenni hayatlarının ahenkli mecmuasıdır" (akt. Kafesoğlu, 2003). Tanımdan da anlaşıldığı üzere kültür, bir millete ait her türlü mirası içinde barındıran değerler bütünüdür. Bu özellikleri göz önünde bulundurulduğunda; kültürel konuların okul programlarında olması, yetiştirilen neslin kendi kültürünü tanınması ve benimsemesi açısından oldukça önemlidir. Erken çocukluk eğitiminde de sosyal bilgiler öğretimi kapsamında yer alan, tarihsel özelliği bulunan ve kültürümüzle ilgili olan konular "sosyo-kültürel konular"; bunların öğretimi ise "sosyo-kültürel eğitim" olarak adlandırılmaktadır (Coşkun-Keskin, Baskıda).

Ülkemizde sosyo-kültürel eğitim, erken çocukluk döneminde çeşitli nedenlerle göz ardı edilmektedir. Ancak başta ABD olmak üzere birçok ülkede bu dönemde sosyo kültürel eğitim konularına sosyal bilgiler öğretim programlarında yer verilmektedir. ABD'de bu türden bir program içeriğinin belirlenmesinde öğrencilerin etik ve kültürel geçmişleri ve onların bağlı olduğu toplumun özellikleri, yaşadıkları bölge, öğretilecek konularda etkili olmaktadır. Örneğin Arizona'da yaşayan bir çocuk, Alaska ya da Viskoncın'de yaşayan bir çocuktan daha farklı kültürlerin oluşturduğu bir sınıfta bulunur. Öğretmenler sosyal bilgiler eğitimi etkinliklerini geliştirirken, her bölgenin öğrenci popülasyonunun kendine has özelliklerine, dikkat ederler (Wortham, 2005).

Sosyo-kültürel eğitim kimi zaman tarihsel bir kişiliği tanıyarak, kimi zaman tarihsel bir olayı dramalaştırarak, kimi zaman kültürel bir uygulamayı canlandırılarak yapılabilmektedir. Bun-

ların yanı sıra sanat konusu da bir milletin kültürünün temel özelliklerini yansıtması açısından sosyo kültürel eğitim için oldukça önemli olup bu konuyla ilgili olarak da etkinlikler yapılabilir. Çünkü insan hayatının temelinin atıldığı erken çocukluk döneminde sanat bağlamında verilen sosyo-kültürel eğitim, çocuğun kültürünü benimsemesi ve gelecek yaşantılarına temel oluşturabilmesi açısından önem teşkil etmektedir.

Öğrenmenin en aktif olduğu erken çocukluk döneminde; çocuklar bilişsel becerilerini kullanarak tasarladıklarını, psiko-motor becerilerini kullanarak hayata geçirmektedir. Sanat ürünlerinin oluşumu, çocukların iç dünyasını yansıtması ve yaratıcılıklarını ortaya çıkarması sebebiyle oldukça önem taşımaktadır. Ayrıca çocuk kendi kültür ve geleneklerini müziği ve danslarıyla tanır, milli duyguları gelişir. Bu kültür ürünü olarak müzik, içinde filizlendiği toplumun tüm kültür öğelerini taşır ve bunları sürekli biçimde geleceğe iletir. Bu yönüyle müzik geçmişle gelecek arasında bir bağ kurar ve kuşakları birbirine bağlamaktadır (Şen, 2006). Bu bağlamlardan hareketle Türk kültürüne ait bazı sanat etkinlikleri kapsamında; kültürümüzü yansıtan müzik aletleri, seramik sanatı ve ebru sanatı etkinliklerine yer verilmiştir. Kültürümüzü yansıtan müzik aletleri olarak kabak kemane, tulum, davul ve kopuz seçilmiştir.

Yukarıda bahsedilen gerekçelerden yola çıkılarak yapılan çalışmada; "Erken çocukluk dönemindeki çocuklar, kendi kültürünü öğrenmesi çerçevesinde, Türk kültürüne ait sanat örneklerine ait etkinlikler aracılığıyla hangi gelişimsel becerileri sergilerler? Bu amaçla hangi tür etkinlikler yapılabilir?" sorularına yanıt aranmıştır.

Yöntem

Bu araştırma, doğası gereği nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırmasıyla desenlenmiştir. Yıldırım ve Şimşek'e (2008: 295) göre, eylem araştırması bir okulda çalışan yönetici, öğretmen, eğitim uzmanı gibi bizzat uygulamanın içinde

olan, bir uygulayıcının doğrudan kendisinin ya da bir araştırmacı ile birlikte gerçekleştirdiği, bir uygulama sürecine ilişkin sorunların ortaya çıkarılması ya da hâlihazırda ortaya çıkmış bir sorunu anlama ve çözmeye yönelik sistematik veri toplamayı ve analiz etmeyi içeren bir araştırma yaklaşımıdır. Yapılan bu araştırmada da yukarıda belirtilen sorulara yanıt vermek için araştırmacı öğretmen hem katılımcı gözlemci, hem de soruna çözüm arayıcı ve etkinlikleri uygulayıcı unsur olarak araştırma sahasında bulunması gerekmektedir. Bu nedenden dolayı araştırmada eylem araştırması tercih edilmiştir. Bu desenin tercih nedenlerinden bir diğeri de araştırma grubunun altı yaşındaki çocuklardan oluşması ve okuma yazma bilmemeleri nedeniyle, birebir iletişim kurulması ve eylemlerinin katılımcı gözlemci tarafından izlenmesi ve yorumlanmasının gerekliliğidir.

Katılımcı grubun seçilmesinde, araştırma grubuna kolay ulaşım sağlanması, uygulamada kolaylık olması bakımından kolay ulaşılabilir durum örneklemesi; araştırılan problem durumu hakkında genel olarak fikir sahibi olmak amacıyla da tipik durum örneklemesi tercih edilmiştir. Araştırma pilot ve ana uygulama olmak üzere iki basamaktan oluşmuştur. Araştırmaya 24 çocuk katılmış; çocuklardan 11'i pilot uygulamada, 13'ü de ana uygulamada sürece dâhil olmuşlardır. Yapılan pilot uygulamalarla araştırmada kullanılan etkinliklerin geçerliliği artırılmaya çalışılmıştır.

Bilindiği gibi erken çocukluk döneminde çocuklar okuma yazma bilmemektedirler. Bu nedenle veriler; öğrenci çizimleri, görüşmeler ve gözlemler ile elde edilmiştir. Bunun dışında araştırmacı, etkinlikler süresince grubun içerisinde yer almış, öğrencilerin tüm mesajlarına tanıklık ederek veri toplamıştır.

Süreçte, eski Türk sanatları kapsamında eski müzik aletleri, seramik ve ebru sanatlarına dair dört etkinlik uygulanmıştır. Hazırlanan etkinlikler bir hafta süreyle uygulanmış ve bir ay sonra hatırlama düzeylerini görmek için görüşmeler yapılmıştır. Bu etkinliklerin uygu-

lanması süreci video kamera ile kayıt altına alınmıştır. Bu bağlamda üç saatlik video görüntüsü elde edilmiştir. Etkinlikler esnasında kayıt altına alınan görüntüler, yazıya aktararak yorumsal analize tabi tutulmuştur. Araştırmada yapılan etkinlikler süresince çocukların bütün konuşmaları, ifadeleri ve ürünleri yorumsal analize tabi tutulmuştur.

Bulgular

Bu başlık altında Türk kültürüne ait müzik aletleri, seramik ve ebru sanatı etkinliklerinden elde edilen bulgular ayrı başlıklar halinde ele alınmıştır.

Türk Kültürüne Ait Müzik Aletleri Etkinliklerinden Elde Edilen Bulgular

Türk kültürüne ait müzik aletleri; gelişen teknoloji ve bu gelişen teknolojiye bağlı olarak kültürler arası etkileşiminin artması sebebiyle kullanım oranı oldukça azalmış ya da artık kullanılmayan müzik aletleridir. Eski dönemlerde kullanılan birçok müzik aleti bulunmaktadır. Ancak bu çalışmada; *tulum*, *kabak kemane*, *kopuz* ve *davul* enstrümanlarına yönelik etkinlik uygulanmıştır. Bu enstrümanlardan *tulum*; koyun veya keçinin içi boşaltıldıktan sonra tüyleri yolunarak mücellâ kılınmış derisi, fakat yarılıp sakatlanmayarak hayattaki kalıbıyla korunabilmiş kuru ve oldukça terbiye görmüş dikişsiz haline zurna takılarak elde edilen müzik aletidir. Yüzyıllar boyunca çeşitli isimlerle farklı yörelerde çalınan bu müzik aleti, günümüzde Karadeniz bölgesine ait bir çalgı olarak varlığını devam ettirmektedir (Gazimihal, 2001). *Kabak Kemane* ise yaylı bir çalgı olup, çeşitli Türk topluluklarının bilinen en eski çalgılarından biridir. Yurdumuzda kabak, kabak kemane, rebab, ıklığ gibi adlar verilen bu çalgı bugün Anadolu'da çok yaygın olarak çalınmaktadır (URL, 1). *Kopuz*, birbirinden farklı çeşitleri olan Türklere ait en eski saplı telli çalgılardan biridir. Türkler yüzyıllar boyunca gittikleri her bölgeye kopuzu götürmüşlerdir. Müzik aleti olmaktan çıkıp bir kültür sembolü olan kopuz, âşıkleriyle özdeşleşmiştir (Gazimihal, 2001). Son olarak

Davul ise Türk tarihinin her döneminde temel bir çalgı olarak yerini korumuştur. Davul, Türk vurmali çalgılarının sembolü olarak kabul edilmektedir (URL, 2). Bu müzik aletleriyle ilgili etkinlikler genel olarak değerlendirildiğinde aşağıdaki bulgular elde edilmiştir.

Türk kültürüne ait müzik aletleri etkinliği, uygulama sürecinde iki kısımda ele alınmıştır. Birinci kısım eski müzik aletlerinin tanıtılması, iki kısım ise "*müzik kutusu*" oyununun oynanmasıdır. Tanıtılması aşamasında; ilk olarak çocukların sanat ve müzik hakkında ön bilgilerini tespit etmek amacıyla, onlarla kısa bir söyleşi yapılmıştır. Bu söyleşi ile ilgili diyaloga aşağıda yer verilmiştir.

Diyalog 1: Sanata Dair Söyleşi

Uygulama Tarihi:19.04.2011

- (1) **A** : *Çocuklar müzik nedir biliyor musunuz?*
- (2) **EFA** : *Sanat.*
- (3) **EY** : *Sanat, keman.*
- (4) **A** : *Bildiğiniz müzik aletleri nelerdir?*
- (5) **EFA** : *Davul.*
- (6) **EFY** : *Keman.*
- (7) **A** : *Peki hangi müzik aletlerini çalmak istersiniz?*
- (8) **EFA** : *Davul.*
- (9) **EH** : *Gitar.*
- (10) **KS** : *Gitar.*
- (11) **KŞ** : *Kemençe.*
- (12) **EY** : *Kemençe.*

Yukarıdaki diyalog incelendiğinde; araştırmacının yöneltmiş olduğu "*Çocuklar müzik nedir biliyor musunuz?*" sorusuna EFA'nın ve EY'nin (s-2.3): "*Sanat*" cevabını vermesi,

çocukların müziğin bir sanat dalı olduğunun farkında olduklarını göstermektedir.

Yapılan kısa söyleşiyle ön bilgilerin tespit edilmesinin ardından; seçilen müzik aletlerinin tanıtılması aşamasına geçilmiştir. Tanıtma işlemi için öncelikli olarak okul öncesi eğitim programında yer alan "*verilen sesin kaynağını söyleme (sesin ait olduğu nesne, varlık, olay vb.)*" kazanımından (MEB, 2006: 23) yola çıkılarak davul, kopuz, kabak kemane ve tulum enstrümanlarının çaldığı müzikler dinletilmiş, sesin kaynağına ait müzik aletini tahmin etmeleri istenmiştir. Bu etkinliğe ait ifadeleri içeren diyaloga aşağıda yer verilmiştir.

Diyalog 2: Eski Müzik Aletleri

Uygulama Tarihi:19.04.2011

(1) **A**: *Çocuklar bugün dedelerimizin zamanında kullanılmış olan müzik aletlerini tanıyacağız. Şimdi ben size bir kaç tane müzik dinleteceğim. Bakalım siz bu seslerin hangi müzik aletlerine ait olduğunu bilecek misiniz?*
[Tulum çalarken çocuklardan bu müzik aletini tahmin etmeleri istenmiştir.]

(2) **EY**: *Kemençe.*

(3) **KM**: *Kemençe.*

(4) **EFY**: *Tulum.*

[Kopuz çalarken çocuklardan bu müzik aletini tahmin etmeleri istenmiştir.]

(5) **KS**: *Gitar.*

(6) **KM**: *Gitar.*

(7) **EY**: *Bu ne yaaa?*

[Kabak kemane çalarken çocuklardan bu müzik aletini tahmin etmeleri istenmiştir.]

(8) **EH**: *Tulum mu?*

(9) **EFY**: *Keman.*

[Davul çalarken çocuklardan bu müzik aletini tahmin etmeleri istenmiştir.]

(10) EY: *Davul*.

(11) KS: *Kemençe*.

Yukarıdaki diyalog incelendiğinde; EFY'nin (s-4): "*Tulum*" ve EY'nin (s-10): "*Davul*" cevapları dışında çocukların kültürümüze ait müzik aletleri hakkında bilgi sahibi olmadığı ve çalınan sesleri farklı müzik aletlerine benzettikleri görülmüştür.

Etkinliğin ardından bu müzik aletlerinin görsellerinin bulunduğu müzik kutuları sırasıyla çocuklara gösterilerek hangi müzik aleti oldukları ve nasıl yapıldıklarına dair yapılan diyaloglara aşağıda yer verilmiştir.

Diyalog 3: Tulumun Tanıtımına Dair

Uygulama Tarihi:19.04.2011

1) A: *Önünüzde gördüğünüz müzik kutularından çıkan sesler büyük büyük dedelerimiz zamanında kullanılan müzik aletlerine aittir. Bu aleti tanıyor musunuz? (Tulum resmi gösterilir)*

(2) EFY: *Tulum*.

(3) EY: *Kemençe*.

(4) EH: *Tulumba*.

(5) A: *Peki tulum ülkemizin hangi yöresinde çalınır?*

(6) EY: *Karadeniz bölgesinde*.

(7) A: *Karadeniz bölgesinde çalındığını nereden biliyorsun?*

(8) EY: *Çünkü ben Karadenizliyim*.

(9) A: *Tulumun nasıl yapıldığını biliyor musunuz?*

(10) EY: *Tahtadan, yastıktan*.

(11) KŞ: *Kumaş*.

(12) EFA: *Bi de dikişten*

Yukarıdaki diyalog incelendiğinde; tulum resminin gösterilmesinin ardından EFY'nin (s-2):

"*Tulum*" cevabını vermesi ve araştırmacının yöneltmiş olduğu (s-5): "*Peki tulum ülkemizin hangi yöresinde çalınır?*" sorusuna EY'nin (s-6): "*Karadeniz bölgesinde*" cevabını vermesi, EFY'nin ve EY'nin tulum çalgısını tanıdıklarını göstermektedir. Görüldüğü üzere bu müzik aletini tanımlarının nedeni içine buldukları kültürel ortamdır. Ardından araştırmacının yöneltmiş olduğu (s-9): "*Tulumun nasıl yapıldığını biliyor musunuz?*" sorusuna EY'nin (s-10): "*Tahtadan, yastıktan*", KŞ'nin (s-11): "*Kumaş*" ve EFA'nın (s-12): "*Bi de dikişten*" cevaplarını vermeleri, çocukların tulum yapılışını bilmedikleri halde akıl yürütme becerilerini kullanarak cevap verdiklerinin göstergesidir.

Tulum çalgısının tanıtımından sonra kabak kemane çalgısının tanıtımına geçilmiş, ilgili diyaloga ve görsellere aşağıda yer verilmiştir.

Diyalog 4: Kabak Kemanenin Tanıtımına Dair

Uygulama Tarihi:19.04.2011

(1) A: *(Kabak kemane resmi gösterilir)Bu hangi müzik aleti çocuklar?*

(2) EY: *Kemençe*.

(3) KS: *Gitar*.

(4) EFY: *Size bir ipucu vereyim. Bu müzik aletinin bir kısmı kabaktan yapılıyor.*

(5) EFY: *Kemençeye benziyo ama değil. Gitarın bi değişiki.*

(6) EY: *[Kabak kemanenin alt kısmını göstererek] Şurası değişik ama gitar değil.*

(7) A: *Bu müzik aletinin adı kabak kemane çocuklar. Adını kabaktan yapılmasından alıyor.*

(8) EFY : *Kabak kemane kız ismine benziyo.*

(9) KS: *Bi şey diyebilir miyim? İyi de kabak hiç çürümüyo mu?*

(10) **A:** *İçini oyuyorlar, vernikliyorlar. O nedenle hiç çürümüyor.*

Diyalog 4 incelendiğinde; kabak kemane resmine bakarak, EY'nin (s-2): "*Kemençe.*" KS'nin (s-3): "*Gitar.*" ve EY'nin (s-5): "*Kemençeye benziyo ama değil. Gitarın bi değişiki.*" şeklinde ifadeye bulunmaları onların bu müzik aletini başka müzik aletlerine benzettiklerini göstermektedir. Bu durumdan, çocukların kabak kemane tanımadıkları anlaşılmaktadır. Bunun dışında kabak kemane ile ilgili bilgilerin verilmesinin ardından; KS'nin (s-9): "*Bi şey diyebilir miyim? İyi de kabak hiç çürümüyo mu?*" sorusunu yöneltmesi, onun neden-sonuç ilişkisi kurarak mantık yürüttüğü şeklinde yorumlanabilir.

Kabak kemane çalgısının tanıtımından sonra, davul çalgısının tanıtımına geçilmiş, ilgili diyaloga aşağıda yer verilmiştir.

Diyalog 5: Davul Tanıtımına Dair

Uygulama Tarihi:19.04.2011

(1) **A:** *(Davul resmi gösterilir) Bu hangi müzik aleti çocuklar?*

(2) **ÇT:** *Davuulllll.*

(3) **A:** *Peki davulun nasıl yapıldığını biliyor musunuz?*

(4) **ÇT:** *Hayırr.*

(5) **A:** *Üst kısmı hayvan derisinden yapılıyor. Tokmakla ve çubukla çalınıyor.*

(6) **EY:** *Benim Ercan dayımın düğününde davul çalıyorlardı.*

Yukarıdaki diyalog incelendiğinde; bütün çocukların davul çalgısını tanıdıkları ancak nasıl yapıldığını bilmedikleri görülmektedir. EY'nin (s-6): "*Benim Ercan dayımın düğününde davul çalıyorlardı.*" söylemi incelendiğinde; EY'nin günlük hayatıyla ilişkilendirmeler yaptığı anlaşılmaktadır.

Davul çalgısının tanıtımından sonra; kopuz çalgısının tanıtımına geçilmiş, ilgili diyaloga ve aşağıda yer verilmiştir.

Diyalog 6: Kopuz Tanıtımına Dair

Uygulama Tarihi:19.04.2011

1) **A:** *(Kopuz resmi gösterilir) Bu hangi müzik aleti çocuklar?*

(2) **EFA:** *Gitar.*

(3) **KS:** *Keman.*

(4) **KM:** *Öğretmenim altı armut gibi.*

(5) **EY:** *Kemençe.*

(6) **A:** *Bu müzik aletinin adı kopuz çocuklar. Bu tamamen Türklere ait bir çalgı. Kopuzu âşıklar çalarmış. Günümüzde kopuza oldukça fazla benzeyen bir çalgı var. Adı ne biliyor musunuz?*

(7) **ÇT:** *Hayırr!*

(8) **A:** *Onun adı bağlama. (kopuz resmini göstererek) Böyle telleri var.*

(9) **KŞ:** *Ben bağlamayı düğünde görmüştüm. (çalma şeklini göstererek) Şöyle çalıyorlardı.*

Yukarıdaki diyalog incelendiğinde; resmi gösterilen kopuza; EFA'nın (s-2): "*Gitar*" KS'nin (s-3): "*Keman*" ve KM'nin (s-4): "*Öğretmenim altı armut gibi*" söylemlerinde bulunmaları, onların bu müzik aletini tanımadıklarını ve yakın gördükleri nesnelere ve müzik aletlerine benzettiklerini göstermektedir. KŞ'nin kopuz çalgısı ile ilgili verilen bilgilerin ardından (s-9): "*Ben bağlamayı düğünde görmüştüm. Şöyle çalıyorlardı.*" söylemiyle daha önce gördüğü nesneyi hatırlayarak günlük hayatıyla ilişkilendirme yaptığı görülmektedir.

Türk Kültürüne ait müzik aletlerinin müzik kutuları ile tanıtımı aşaması bittikten sonra, tekrar bu müzik aletlerine ait sesler çalınmıştır. Daha sonra "*müzik kutusu*" oyununa geçilmiştir. Bu oyun için üzerinde kabak kemane, kopuz, davul,

tulum resimleri bulunan müzik kutuları sınıfın köşelerine yerleştirilmiştir. Sırayla seçilen ebeler, araştırmacı/uygulayıcı tarafından çalınan sesin ait olduğu müzik kutusuna doğru koşturmuştur. Her ebe için tanıtılan dört müzik aletinin sesleri çalınmıştır. Çocukların tanıtılan bütün müzik aletlerini sesini tanıdığı ancak tulum ve davulu daha çabuk algıladığı ve tanıdığı görülmüştür. Çocukların bu etkinlikten keyif aldıkları gözlemlenmiştir.

Araştırmacı, bu uygulamanın ertesi günü, bir önceki gün etkinliği yapılmış olan müzik aletlerine ait sesleri çocuklara tekrar dinletmiştir. Çocuklardan çalınan bu seslerin ait olduğu çalgılar hakkında bilgi vermelerini istemiştir. Bu konuyla ilgili diyaloga aşağıda yer verilmiştir.

Diyalog 7: Müzik Aletlerini Hatırlatma

Uygulama Tarihi:20.04.2011

(1) **A:** *Şimdi size bir ses dinleteyim. Bakayım hangi müzik aletine ait olduğunu hatırlayabilecek misiniz?(Kopuz çalınır)*

(2) **EY:** *Kopuz.*

(3) **KS:** *Kopuz.*

(4) **EFA :** *Ağaç kabuğundan yapıldı.*

(5) **A:** *Kim çalıyordu bu müzik aletini?*

(6) **EY:** *Eski dedelerimiz, büyük büyük dedelerimiz.*

(7) **A:** *(Tulum çalınır)Bu çalan müzik aleti hangisi?*

(8) **EY:** *Tulum. Yastıktan yapılıyor, çantadan yapılıyor, dikişten yapılıyor.*

(9) **A :** *Yastıktan mı yapılıyor?*

(10) **EFY :** *Hayır hayvan derisinden yapılıyor.*

(11) **A :** *Peki hangi yörenin çalgısı bu?*

(12) **EY:** *Karadeniz.*

(13) **A:** *(Davul çalınır)Bu hangi müzik aleti çocuklar?*

(14) **EFA:** *Davul, davul, davul.*

(15) **KM:** *Davul, davul.*

(16) **EFA:** *Ortası hayvan derisinden.*

(17) **A:** *(Kabak kemane çalınır)Bu çalan müzik aleti hangisi?*

(18) **EY:** *Kabak kemane.*

(19) **EFY:** *Kabak kemane.*

Yukarıdaki diyalog incelendiğinde; çocukların tanıtılan bütün müzik aletlerinin seslerini tanıdıkları görülmektedir. Bu durumda önceden tanınmayan bu müzik aletlerinin tanınmasında yapılan etkinliklerin etkili olduğu söylenebilir. Araştırmacının yöneltmiş olduğu (s-5): "*Kim çalıyordu bu müzik aletini?*" sorusuna EY'nin vermiş olduğu (s-6): "*Eski dedelerimiz, büyük büyük dedelerimiz.*" cevabı incelendiğinde; EY'nin geçmiş algısına ve zaman kavramına sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca EY'nin (s-8): "*... yastıktan yapılıyor...*" söylemi incelendiğinde ise; gördüğü tulum resmini yastığa benzettiği anlaşılmaktadır.

Daha sonra çocuklarla tanıtılan kültürümüze ait müzik aletleri söyleşi yapılmıştır. Bu söyleşi esnasında çocuklara tanıtılan müzik aletlerinin resimleri gösterilmiş ve bunlar üzerine konuşmalar yapılmıştır. Bu konuşmaları içeren diyaloga aşağıda yer verilmiştir.

Diyalog 8: Müzik Aletleri Üzerine Söyleşi

Uygulama Tarihi:20.04.2011

(1) **A:** *Size resimler göstereceğim. Bakalım bu resimlerde müzik aletlerini ve özelliklerini kim söyleyecek?(Kopuz resmi gösterilir)*

(2) **KŞ:** *Kopuz bu. Eski zamanlarda düğünlerde Türkler çalıyo.*

(3) **A:** *(Kabak kemane gösterilir) Bu müzik aleti hangisi?*

(4) **EFA:** *Kabak kemane.*

(5) **EH:** *Kabak kemane. Böyle yuvarlak kabaklardan yapıyo.*

(6) **A:** *(Tulum resmi gösterilir) Bu hangi müzik aleti?*

(7) **EY:** *Tulum. Karadeniz bölgesinin çalgısı.*

(8) **A:** *Peki nasıl yapıyordu?*

(9) **EY:** *Hayvan derisinden yapıyo, dikişle yapıyo, şurası da tahtadan yapıyo.*

(10) **A:** *(Davul resmi gösterilir) Bu hangi müzik aleti?*

(11) **EFA:** *Davull.*

(12) **EBA:** *Şuraları tahtadan yapıyo. Buraları da daha ince hayvan derisinden yapıyo.*

(13) **A:** *Peki büyük büyük dedelerimiz bu çalgıları çalarken ne hissetmiş olabilir?*

(14) **KŞ:** *Mutluluk.*

(15) **KM:** *Mutluluk.*

(16) **EY :** *Onur duymuşlardır.*

Yukarıdaki diyalog incelendiği; çocukların bütün müzik aletlerini, resimlerini ve yapılarını tanıdıkları görülmektedir. KŞ'nin (s-2): "*Kopuz bu. Eski zamanlarda düğünlerde Türkler çalıyo.*" söylemi incelendiğinde; onun geçmiş algısına ve zaman kavramına sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca KŞ'nin ve KM'nin s-14,15'te dedelerimizin bu aletleri çalarken mutluluk duyduklarını betimlemeleri; EY'nin s-16'da onur duyduğunu söylemesi, okul öncesi eğitim programında yer alan "*başkalarının duygularını ifade etme*" (MEB, 2006:25) kazanımını gerçekleştirdikleri ve çocukların süregelen düş gücünü kullanarak geçmişe yönelik empati yaptıkları şeklinde yorumlanabilir.

Kültürümüze ait müzik aletleri etkinlikleri değerlendirildiğinde çocukların; akıl yürütme becerilerini kullandıkları, günlük hayatlarıyla ilişkilendirmeler yaptıkları, geçmiş algısına ve zaman kavramına sahip oldukları ayrıca süregelen düş gücünü kullandıkları görülmektedir.

Seramik Sanatı Etkinliklerinden Elde Edilen Bulgular

Sanat teması kapsamında ikinci olarak seramik sanatı etkinliklerine yer verilmiştir. Sanat dalları arasında yer alan seramik, estetik, işlevsel yaratıcılık ve becerinin yanı sıra, teknoloji gerektiren ve endüstriye yakın tek ve en eski sanat dalıdır. Neolitik çağdan günümüze kadar geçen dönemde, çark, şekillendirme aletleri, fırın gibi araçlarla seramik üretilmiştir (Ünal, 2003). Seramik sanatı artık gelişen teknoloji ile eski dönemlerdeki yerini kaybetmeye başlamıştır. Özellikle günlük kullanılan araç gereçlerde (tabak, çanak, çömlek, vb.) farklı hammaddelerden yapılan ürünlere geçilmesi bu sanat dalına olan ilgiyi azaltmıştır.

Seramik sanatı etkinlikleri iki aşamada uygulanmıştır. Birinci aşamada çocuklara seramik sanatı tanıtılmış, ikinci aşamada ise sınıfa getirilen seramik hamuru ile ürünler yapılmıştır.

Seramik sanatı etkinliklerinin birinci aşaması olan tanıtma aşamasında, ilk olarak çocukların sanat ve seramik sanatı hakkında ön bilgilerini tespit etmek için kısa bir söyleşi yapılmıştır. Bu söyleşi ile ilgili diyaloga aşağıda yer verilmiştir.

Diyalog 9: Seramik Sanatıyla İlgili Söyleşi

Uygulama Tarihi:21.04.2011

(1) **A:** *Sanat nedir biliyor musunuz çocuklar?*

(2) **KŞ:** *Resim, müzik.*

(3) **A:** *Çocuklar siz hiç eskiden, büyük büyük dedelerimiz zamanında yapılmış büyük saraylara gittiniz mi?*

(4) **KŞ:** *Ben gitmedim.*

(5) **A:** *Humm. Peki siz hiç seramik sanatı adında bir sanat dalı duydunuz mu?*

(6) **EY:** *Seramik mi?*

(7) **A:** *Evet seramik.*

(8) **ÇT:** *Hayırrr.*

Yukarıdaki diyalog incelendiğinde; KŞ'nin (s-2): "Resim, müzik." söyleminden, sanat hakkında bilgi sahibi olduğu ve resim ve müziğin birer sanat dalı olduğunun farkında olduğu söylenebilir. Ayrıca verilen cevaplar incelendiğinde, çocukların seramik kavramı hakkında bilgi sahibi olmadıkları söylenebilir.

Seramik sanatı hakkında çocukların ön bilgilerinin tespitinin ardından, bu sanatın tanıtımı aşamasına geçilmiştir. Bu aşamada araştırmacı sınıfa getirdiği seramik hamurunu öğrencilere dağıtırken, onlarla bu sanat üzerine tanıtım konuşması yapmıştır. Bu konuşma ile ilgili diyaloga aşağıda yer verilmiştir.

Diyalog 10: Seramik Sanatının Tanıtımına Dair

Uygulama Tarihi: 21.04.2011

(1) **A:** *Çocuklar elimdekinin ne olduğunu biliyor musunuz?*

(2) **EY:** *Hamur.*

(3) **A:** *Evet ama bu seramik hamuru. Neymiş?*

(4) **EY:** *Seramik hamuru.*

(5) **A:** *Peki bu hamurun özelliğini biliyor musunuz?*

(6) **ÇT:** *Hayır.*

(7) **A:** *Bu hamurla şekiller yapıyorsunuz...*

(8) **EY:** *Onlar kuruyo. Sonrada şey.*

(9) **A:** *Kuruyor ama nerede kurutuyoruz biliyor musunuz?*

(10) **EY:** *Fırında.*

(11) **A:** *Evet fırında kurutuyoruz. Sen nerden biliyorsun?*

(12) **EY:** *Daha önce de oynadım.*

(13) **A:** *Çocuklar çokk çokkkkk eskiden bu hamurlarla saraylara, büyük evlere süs eşyaları yapıyorlarmış. Bu hamurlara şekil veriyorlarmış. Sonra bu hamurları çok yüksek dereceli fırınlarda kurutuyor, sonra da boyayarak kullanıyorlarmış. Seramik sanatı çok çok zamanlarda çok önemli bir sanat dalıymış.*

Yukarıdaki diyalog incelendiğinde; EY'nin (s-8): "Onlar kuruyo. Sonrada şey." (s-10): "Fırında." ve (s-12): "Daha önce de oynadım." söylemlerinden, seramik hamurunun nasıl işlendiğini bildiğini ve daha önceden bu sanat ile ilgili ürün oluşturduğu anlaşılmaktadır.

Seramik hamurunun nasıl yapıldığı anlatıldıktan sonra ürün oluşturma etkinliğine geçilmiştir. Okul öncesi eğitim programında yer alan (MEB, 2006: 22) "malzemelere elleriyle şekil verir" kazanımdan yola çıkılarak; çocuklar kendilerine dağıtılan hamurlarla istedikleri ürünü oluşturmuşlardır. Ürün oluşturma aşamasında araştırmacı ile çocuklar arasındaki konuşmalar devam etmiştir. Ürün oluşturma etkinliği ile ilgili diyaloga aşağıda yer verilmiştir.

Diyalog 11: Seramik Sanatını Kullanarak Ürün Oluşturma

Uygulama Tarihi:21.04.2011

(1) **A:** *Seramik hamurunuzla ne şekil yapacaksınız?*

(2) **KŞ:** *Ben, bebek.*

(3) **ET:** *Ben, yılan.*

(4) **KS:** *Kardan adam yapıcım.*

(5) **A:** *Peki bu seramik hamuruyla nasıl şekiller yapılmış.*

(6) **EY:** *Heykel, süs.*

(7) **A:** *Size bir soru sorayım çocuklar. Biz şimdi nasıl tabaklarda yemek yiyoruz?*

(8) **EY:** *Cam tabaklarda öğretmenim.*

(9) **A:** *Çok çok eskilerde büyük büyük dedelerimiz cam tabaklarda değil, kendi elleriyle yaptıkları seramik tabaklarda yemek yiyorlarmış. Peki çocuklar biz neden artık seramik tabaklarda yemek yemiyoruz?*

(10) **EY:** *Çünkü büyük büyük dedelerimiz başka ülkelere gitmişler.*

(11) **A:** *Neden gitmişler, nereye gitmişler peki?*

Yanıt yok.

(12) **EY:** *Çünkü cam tabaklar çıktığı için, hamurdan tabaklara gerek kalmamış.*

(13) **A:** *Peki çocuklar diyelim ki çok çok eskiden seramik tabaklar yok. Dedelerimiz nasıl yemek yiyordu?*

(14) **EFY:** *Tahtadan yaparlar.*

(15) **A:** *Ama diyelim ki tahta yok.*

(16) **EFY:** *Taştan yaparlar.*

(17) **A:** *Ama taş da yok.*

(18) **EA:** *Kumdan yaparlar.*

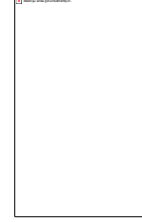
(19) **KAP:** *Ama öğretmenim o zaman yerde yiyorlardır.*

Yukarıdaki diyalog incelendiğinde; araştırmacının yöneltmiş olduğu (s-9): "...Peki çocuklar biz neden artık seramik tabaklar kullanmıyoruz?" sorusuna EY'nin vermiş olduğu (s-10): Çünkü büyük büyük dedelerimiz başka ülkelere gitmişler. şeklindeki cevabı incelendiğinde; EY'nin akıl yürütme becerisini kullandığı ve neden sonuç ilişkisi kurduğu görülmektedir.

Ayrıca (s-13): *"Peki çocuklar diyelim ki çok çok eskiden seramik tabaklar yok. Dedelerimiz nasıl yemek yiyordu?"* sorusuna EFY'nin (s-14):

"Tahtadan yaparlar.", (s-16): "Taştan yaparlar.", EA'nın (s-18): "Kumdan yaparlar." ve KAP'nın (s-19): "Ama öğretmenim o zaman yerde yiyorlardır." şeklinde cevap vermeleri; bir sorunun karşısında çocukların problem çözme ve akıl yürütme becerilerini kullandıklarının göstergesi olarak yorumlanabilir.

Çocuklar tarafından yapılan seramik ürünlerinin görsellerine aşağıda verilmektedir.

Resim 1:
EY'ni

Çocuklar tarafından yapılan seramik ürünler değerlendirildiğinde; EY yaptığı süs eşyasını (resim 5) ve EFY yaptığı tabağı (resim 6) önceki etkinlikte verilen örneklerden esinlenerek yaptığı söylenebilir. Diğer öğrenciler ise kendi hayal güçlerini kullanarak kardan adam, çimenlerde sürünen yılan, insan gibi seramik ürünleri yapmıştır.

Aşağıda araştırmacı ve çocukların seramik sanatı üzerine söyleşilerine yer verilmiştir.

Diyalog 12: Seramik Sanatının Dair Sohbet

Uygulama Tarihi:21.04.2011

(1) **A:** *Biz hangi hamuru öğrendik çocuklar?*

(2) **EY:** *Seramik hamuru.*

(3) **A:** *Peki eskiden dedelerimiz bu seramik hamuruyla ne yapardı?*

(4) **EY:** *Tabak, tencere, süs, sandalye.*

(5) **KŞ:** *Eşyalar için, süsler için.*

(6) **A:** *Çok çok eskilerde bu hamurlarla tabaklar yapılıyorsa biz neden şimdi bu tabakları kullanmıyoruz?*

(7) **KŞ:** *Çünkü cam tabaklar çıktı.*

(8) **A:** *Neden cam tabaklar çıksın ki seramik tabaklar varken?*

(9) **EY:** *Çünkü artık gerekli değildi.*

(10) **EFY:** *Meslekleri gittikçe tükeniyordu.*

(11) **A:** *Peki neden meslekleri tükeniyor? Seramik tabakları yapanlar neredeler?*

(12) **EFY:** *Öldü.*

(13) **KAP:** *Başka yerlere gittiler.*

(14) **KŞ:** *Belki evlerindedir.*

Yukarıdaki diyalog incelendiğinde; araştırmacının yöneltmiş olduğu (s-6): "*Çok çok eskilerde bu hamurlarla tabaklar yapılıyorsa biz neden şimdi bu tabakları kullanmıyoruz?*" sorusuna KŞ'nin (s-7): "*Çünkü cam tabaklar çıktı.*" ve EY'nin (s-9): "*Çünkü artık gerekli değildi.*" şeklinde verdikleri cevaplardan EY'nin ve KŞ'nin neden sonuç ilişkisi kurduğu ve akıl yürütme becerilerini kullandıkları anlaşılmaktadır. S-11'de sorulan "*Peki neden meslekleri tükeniyor? Seramik tabakları yapanlar neredeler?*" sorusuna; EFY'nin (s-12): "*Öldü.*", KAP'nin (s-13): "*Başka yerlere gittiler.*" ve KŞ'nin (s-14) "*Belki evlerindedir.*" şeklindeki vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde, EFY'nin zaman kavramına sahip olduğu görülmektedir. Aynı zamanda bu cevaplar karşısında EFY'nin, KAP'nin ve KŞ'nin akıl yürütme ve problem çözme becerilerini kullandıkları söylenebilir.

Seramik sanatı etkinlikleri genel olarak değerlendirildiğinde, çocukların; akıl yürütme ve problem çözme becerilerini kullandıkları, zaman kavramına sahip oldukları, neden-sonuç ilişkisi kurabildikleri görülmektedir.

Ebru Sanatı Etkinliklerinden Elde Edilen Bulgular

Sanat etkinlikleri teması kapsamında üçüncü olarak ebru sanatı etkinliklerine yer verilmiştir. Zevk ve sır dolu bir sanat olan ebrunun, yüzyıllar

önce Orta Asya'da ortaya çıktığı bilinmektedir. Ortaya çıktığı günden bugüne kadar yaşadığı her bölgede her kültürde kendine önemli bir yer edinmiş süsleme sanatıdır. Ebru yapan sanatçıya "ebruzen" denir. Ebru birçok ülkede (Mısır, Çin, Japonya, İran) varlık göstermiştir. Ancak en ihtişamlı günlerini Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde yaşamıştır. 17. yüzyıl başlarında Avrupa'ya "*Türk Kağıdı*" adı ile gitmiştir. Özellikle ciltçiler tarafından benimsenmiş, geliştirilmiş ve yaygınlaştırılmıştır (Barutçugil, 2001).

Ebru sanatı etkinlikleri iki aşamada gerçekleştirilmiştir. Birinci aşamada, ebru sanatının tanıtılması aşamasıdır. İkinci aşaması ise çocuklara ebru yaptırılması aşamasıdır.

Araştırmanın birinci aşamasına geçilmeden önce sınıfa getirilen ebru malzemeleri masaya yerleştirilerek çocukların dikkatinin çekilmesi sağlanmıştır. Birinci aşama olan ebru sanatının tanıtılması aşamasında; araştırmacı bir taraftan ebru sanatı örneği yaparken, diğer taraftan da ebru sanatı hakkında öğrencilere bilgi vermiştir. Aşağıda örnek ebru yapımı ve ebru sanatının tanıtımı ile ilgili diyaloga yer verilmiştir.

Diyalog 13: Ebru Sanatının Dair Sohbet

Uygulama Tarihi 02.05.2011

(1) **A:** *Çocuklar çok çok eskiden bizim şu an kullandığımız, defterlerimizi ciltlediğimiz ciltler yokmuş. Büyük büyük dedelerimiz defterlerini kitaplarını ciltlemek için çok farklı bir sanat dalı keşfetmişler. Bu sanatın adı ebru sanatı. Ebru sanatını kullanarak çok güzel laleler, şekiller yapıyorlarmış.*

(2) **A:** *Çocuklar bu suyun içine bu renkli boyaları damlatıyoruz. Sonra bu özel at kıllarından yapılan fırçalarla şekil veriyoruz. Daha sonra kağıtları içine koyup çektiğimizde o desenler kağıda geçmiş oluyor.*

(3) **KAP:** *Öğretmenim bu ne suyu, adı ne?*

(4) **A:** *Bunun adı kitre. Ebru boyasını bu suya damlatıyoruz. Boya üstte kalıyor.*

(5) **KŞ:** *Aaaa çok minik siyah.*

(6) **EFA:** *Öğretmenim aynen kan gibi.*

(7) **EFA:** *Hiç bozulmuyor.*

(8) **A:** *Şimdi yaptığımız bu deseni kağıda geçirelim.*

(9) **EFA:** *Resmi oraya yapışacak sonra böyle çekecek çıkaracak, resim çıkacak.*

(10) **ET:** *Kağıt nasıl batmadı yaaa?*

(11) **EY:** *Çünkü sudan aldığımız bir kuvvet vardır.*

(12) **EY :** *Aaaaa hepsi gitti[kağıda geçti].*

(13) **KAP:** *Aaaa anneannemde de var bundan.*

Yukarıdaki diyalog incelendiğinde; çocukların etkinlik başında ebru hakkında bilgi sahibi olmadığı, ebru hakkında yapılan her anı şaşkınlıkla izledikleri gözlenmiştir. Ayrıca yapılan ilk ebru örneğinden sonra KAP'nın (s-13): "Aaaa anneannemde de var bundan." söylemi incelendiğinde; KAP'nın yapılan örnekten sonra ebru örneği gördüğünü hatırladığı ve günlük hayatıyla ilişkilendirme yaptığı görülmektedir. Ayrıca EY'nin (s-11): "Çünkü sudan aldığımız bir kuvvet vardır." söylemi incelendiğinde; suyun kaldırma kuvvetine dair bilgisini bu durumla ilişkilendirdiği görülmüştür. Bu durumda sosyo-kültürel eğitimin fen etkinlikleri ile de verilebileceği söylenebilir.

Ebru örneği yapıldıktan sonra, etkinliğin ikinci kısmı olan çocukların ebru yapması aşamasına geçilmiştir. Çocukların her biri, isimlerinin alfabetik sırasıyla ebru yapmışlardır. Çocukların ebru yaparken yaptıkları konuşmaları içeren diyaloga ve ebru görsellerine aşağıda yer verilmiştir.

Diyalog 14: Çocukların Ebru Yapımına Dair

Uygulama Tarihi 02.05.2011

(1) **A:** *İlk olarak A harfiyle başlıyoruz çocuklar. Önce EAB gelsin bakalım. Sonra herkes isim sırasına göre yapacak.*

(2) **KŞ:** *Öğretmenim ben tek başıma yapabiliyorum.*

(3) **KAP:** *Ben de tek başıma yapabilirim.*

(4) **ET:** *Öğretmenim ben de tek başıma yapmak istiyorum.*

(5) **EY:** *En güzel şekil EAB'nin.*

(6) **ET:** *Ama öğretmenlerin ki öyle süper ki!*

(7) **KAP:** *Tamam hadi şimdi kağıt batır, çok sabırsızlanıyorum.*

(8) **ET:** *Suda gördüğümüz resim.*

(9) **KŞ:** *Aaaaa çok güzel.*

(10) **KS :** *Waaaaww.*

(11) **A :** *EAB'nin yaptığı bu sanatın adı neymiş?*

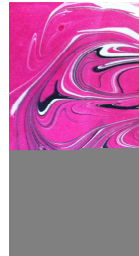
(12) **EFA:** *Ebru.*

(13) **KAP:** *Öğretmenim KŞ'nin ki suda iğrenc kağıtta çok güzel çıkacak.*

(14) **EFA:** *Göz olmuş bakın. Kalp bile yapmış.*

(15) **KŞ :** *Güzel olmuş mu?*

(16) **EFA:** *Evet.*

Resim 3: Ebru ürünleri-1

Yukarıdaki diyalog incelendiğinde; KAP'nin ve ET'nin (s-3,4): "*Öğretmenim ben de tek başıma yapmak istiyorum.*"; KAP'nin (s-7): "*....çok sabırsızlanıyorum*" söyleminde bulunması karşında çocukların yapılan etkinliğe karşı istek duyduğu ve olumlu tutum geliştirdiği söylenebilir. Ayrıca KAP'nin (s-13): "*Öğretmenim KŞ'nin ki suda iğrenç kâğıtta çok güzel çıkacak.*" ebru yapılırken suda görünen şekil ile kağıda çıkan şekil arasında fark olduğunu düşündüğü anlaşılmaktadır.

Ebru sanatı etkinlikleri genel olarak değerlendirildiğinde; çocukların günlük hayatlarıyla ilişkilendirmeler yaptıkları, bu sanata dair olumlu tutum sergiledikleri görülmektedir.

Sosyo kültürel eğitim amacıyla hazırlanan ve sanat teması bağlamında ele alınan etkinliklerden elde edilen genel sonuçlar değerlendirildiğinde, çocukların;

1. Akıl yürütme becerilerini kullandıkları,
2. Mantık yürüttükleri,
3. Neden-sonuç ilişkisi kurdukları,
4. Günlük hayatlarıyla ilişkilendirmeler yaptıkları,
5. Geçmiş algısına ve zaman kavramına sahip oldukları,
6. Başkalarının duygularını ifade edebildikleri (empati kurabildikleri),
7. Problem çözme becerilerini kullandıkları tespit edilmiştir.

Etkinliklerin yapılmasının üzerinden bir ayın geçmesinin ardından; çocuklarla görüşmeler yapılarak onların tanıtılan sanat dallarını hatırlama durumları saptanmıştır. Etkinlikler 13 çocuk ile gerçekleştirilmiş ancak çocukların o gün okulda olmaması sebebiyle görüşmeler 11 çocuk ile yapılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda;

1. Türk kültürüne ait müzik aletleri kapsamında tanıtılan müzik aletlerinden kabak kemane enstrümanını 9 çocuğun; tulum enstrümanını

6 çocuğun; davul enstrümanını 11 çocuğun; kopuz enstrümanını ise 7 çocuğun hatırladığı görülmüştür.

2. Ebru sanatı ve seramik sanatını ise 5 çocuğun hatırladığı görülmüştür.

Görüldüğü üzere, Türk kültürüne ait müzik aletlerini hatırlayan çocukların sayısının ebru sanatı ve seramik sanatını hatırlayan çocuklardan fazladır. Ebru sanatı ve seramik sanatı etkinliklerinden çocukların oldukça fazla zevk almalarına rağmen hatırlama düzeylerinin düşük olmasına; Türk kültürüne ait müzik aletleriyle ilgili etkinliklere iki gün buna karşın ebru sanatı ve seramik sanatı etkinliklerine bir gün ayrılması sebep olarak gösterilebilir. Bu bağlamda; sosyo-kültürel eğitim kapsamında yapılan etkinlik sürelerinin yeterli olarak belirlenmesinin önemli olduğu söylenebilir.

Ayrıca araştırma sonuçlarına göre; erken çocukluk döneminde sosyo kültürel eğitim yapılırken sanat temasıyla ilgili olarak oyun oynatılabilir, görsel okuma yaptırılabilir, seramik hamurundan ürünler oluşturulabilir, ebru etkinliği yaptırılabilir, müzik dinletilip şarkılar söylenebilir. Bunların dışında, sayısı ve niteliği farklı başka çalışmalarda gerçekleştirilebilir.

Tartışma

Günümüzde sanatın insan yaşamındaki önemli yeri ve eğitimdeki gerekliliği tartışılmaz bir konudur. Kendi yeteneklerinin bilincinde, başarılı, gelişmiş kişilikli insanlar, mutlaka sanatın verdiği renkli ve çok boyutlu dünyadan geçmiştir. Bu bağlamda; aile ile birlikte geçen yoğun duygusal doyumun yaşandığı bebeklik ve ilk çocukluk döneminin ardından başlayan okul öncesi eğitim döneminde (3-6 yaş), sanat eğitiminin mutlaka yer verilmelidir (Abacı, 2006). Öte yandan kültür ise bir millete ait her türlü mirası içinde barındıran değerler bütünüdür ve sanat, kültürün önemli ayaklarından biridir. Bu açıdan sosyo-kültürel eğitim kapsamında sanat konularına yer verilmesi gereklidir.

Sosyo-kültürel eğitim bağlamında; sosyal bilgilerin pek çok alanı okuma-yazma, müzik ve oyun yoluyla programa dâhil edilebilir

Çocuklara kültürlerine ait öğeleri tanıtmak için kitaplar okunabilir, şarkılar söylenebilir, danslar ve oyunlar öğretilir (Brewer, 2007). Sosyo-kültürel eğitim çerçevesinde Türk kültürüne ait sanat dallarının tanıtıldığı bu çalışmada da, çocuklar tanıtılan sanat dallarının ürünlerini oluşturmuş, müzikler dinlemiş ve oyunlar oynamışlardır.

Piaget'e göre 6 yaşındaki çocuk işlem öncesi dönemdedir. Bu evrede çocuklar, bilişsel gelişim anlamında henüz konular arasında mantıksal ilişkiler kuramazlar. Çünkü henüz neden-sonuç ilişkilerini anlayacak bilişsel yetenekten yoksundurlar (Aydın, 2004). Ancak sosyo-kültürel eğitim bağlamında yapılan bu çalışmada, gerçekleştirilen etkinlikler sonucunda çocukların, eleştirel düşünme kapsamında; "*problem çözme, akıl yürütme, neden-sonuç ilişkisi kurma*" gibi bilişsel becerileri sergiledikleri görülmektedir. Tanıtılan sanat dalları ile çocuklar Türk kültürüne ait öğeleri öğrenirken; diğer taraftan da eleştirel düşünme becerilerini sergileme fırsatı bulmuşlardır. Bu durumda Vygotsky tarafından tanımlanan sosyo-kültürel teoremin, Piaget'in ifade ettiği bireyin gelişim dönemleri tanımlamalarına aykırı bir anlam teşkil ettiği söylenebilir. Çünkü bu teorem ile sosyo-kültürel eğitim konularının erken çocukluk eğitim programlarına konması, çocuğun gelişim dönemlerine aykırı değil, aksine gelişimi için kullanılabilir (Edwards, 2003).

Çocukların öğrendikleri konuları günlük hayatlarına aktarabilmeleri oldukça önemlidir. Türk kültürüne ait sanatların tanıtıldığı bu çalışmada, çocuklar sanat dallarını içselleştirerek günlük hayatlarıyla ilişkilendirmeler yapmışlardır. Çünkü çocuklar, kültürümüze ait bu öğelerle ilgili uyarıcılarla karşılaşmışlardır. Vygotsky, çocuğun sosyal çevresinin bilişsel gelişiminde önemli bir rolü olduğunu ileri sürmüştür (Woolfolk, 1998). Dolayısıyla çocuğun en yakında bulunan yetişkinlerin, olay ve olguların onun bilişsel gelişimini etkilemesi kaçınılmazdır. Çocuğun yakın çevresinde maruz kaldığı kültürel uyarıcıların; okulda etkinlikler

yoluyla pekiştirilerek öğretilmesi, sosyo-kültürel eğitim açısından önemli ve gereklidir.

Empati, Dökmen (2002) ve Gehlbach (2004)'e göre bir insanın, başka bir insana ait duygu ve düşüncelerini doğru olarak anlama çabasıdır (Akt. Coşkun-Keskin, 2007). Piaget'e göre 6 yaşındaki çocuk işlem öncesi dönemdedir ve çocuklar kendilerini başkalarının yerine koyamamaktadırlar (Kürkçüoğlu-Ülke, 2010). Ancak araştırmada, sosyo kültürel eğitimi merkeze alan etkinlikler aracılığıyla çocukların empati becerilerini sergiledikleri tespit edilmiştir.

Bunun yanı sıra çalışmada çocukların sanat dalları kapsamında yapılan etkinlikler sonucunda da geçmiş algısını ve zaman kavramını sergiledikleri gözlemlenmiştir. Kurtuluş'un (1999) yaptığı çalışmada da bu durumu destekleyen sonuçlar elde edilmiştir. Çalışmada 5-6 yaş grubu çocuklarla yapılan yaratıcı etkinliklerin zaman, kavramını öğrenmede etkili olduğu görülmüştür (Akt. Aral, 2006).

Okul öncesi dönemdeki bir çocuğun en belirgin özelliği meraklı ve aktif bir araştırmacı oluşudur. Çocuk izleyen biri olmaktan çok, olayların içinde olmaktan hoşlanır. Çocuğun bu özelliği okul öncesi eğitimin temel ilkelerinden biri olan aktif katılımın gerekçesini oluşturmaktadır (Oktaç, 2000). Bu nedenle sanat etkinlikleri tasarlanırken çocukların –bu çalışmada olduğu gibi– aktif katılımcı olduğu etkinliklerin seçilmesi öğrenmeyi kolaylaştıracağı gibi, zevk almalarını da sağlayacaktır.

Sanat aracılığıyla sosyo-kültürel eğitimin amaçlandığı bu çalışmada; müzik dinleme ve ürün oluşturma etkinlikleri kullanılmıştır. Çünkü çocuğun kendini ifade edebilme, yargılama ve değerlendirme yapabilme, yaratıcılık gibi becerilerini geliştirerek, sonunda estetik zevklere sahip olabilmesi için müzik etkinliklerinin uygulanması gereklidir (Güven, 2011). Bunun yanı sıra bu dönemde müzik eğitimi çocuğa ülkesinin kültür değerlerini kavratarak toplumsallaşma sürecinde katkı sağlar (Şen, 2006). Bu nedenlerden dolayı Türk kültürüne ait müzik aletleri etkinlikleri kapsamında müzik dinleme etkin-

liklerinin tasarlanması; çocukların kültürel müzik aletlerini tanımalarını sağlarken, bilişsel ve sanatsal becerilerinin gelişimine de katkı sağladığı söylenebilir. Aynı zamanda sanatsal ürün oluşturma etkinlikleri, çocukların psikomotor ve bilişsel becerilerini kullanarak iç dünyalarını yansıttıkları etkinlikler olup, çocuğun yaptığı resimler iç dünyasını ortaya koyan bir tanı belgesidir (Kırışoğlu, 2005). Bu bakımdan sosyo-kültürel eğitim için bu tür etkinliklerin uygulanması oldukça önemlidir.

Çalışma sonucunda ortaya çıkan bulgular ışığında; erken çocukluk döneminde sosyo-kültürel eğitimin verilmesine yönelik çalışmalar yapılarak, hem programın düzenlenmesi boyutunda hem de öğretmenleri ve öğretmen adaylarını bu konuda donanımlı yetiştirmenin gerekli ve zorunlu olduğu söylenebilir. Bu doğrultuda sosyo-kültürel eğitim verilmesini kolaylaştıracak teknoloji ve materyaller oluşturulmalı ve erken çocukluk eğitimi veren kurumlar tarafından bunların kullanılması için gerekli önlemler alınmalıdır.

Kaynakça

- Abacı, O. (2012). *Okul Öncesi Dönem Çocuklarında Görsel Sanat Eğitimi*. Morpa Yayınları: İstanbul.
- Aral, N., Baran, G., Bulut, Ş. ve Çimen, S. (2001). *Çocuk Gelişimi 1*. İstanbul: Ya-Pa Yayıncılık.
- Aydın, A. (2004). *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi* (5. Baskı). Mersin: Tek Eylül Yayıncılık.
- Ankara Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projesi Kesin Raporu, (2006). *Anaokulunda Devam Eden Altı Yaş Grubundaki Çocukların Kavram Gelişiminde Bilgisayar Destekli Öğretimin Etkisinin İncelenmesi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri.
- Barutçugil, H. (2001). *Suyun Rüyası Ebru: Yaşayan Gelenek*. İbrahimhakkıoğlu, M. Ş. (Editör). İstanbul: Ebristan Yayınları.
- Brewer, J. A. (2007). *Introduction to Early Childhood Education: Preschool Through Primary Grades* (6th edition). Boston, MA: Allyn & Bacon.
- Coşkun-Keskin S. (Baskıda). Erken çocukluk döneminde sosyal bilgiler eğitimi ve sosyo-kültürel eğitim içinde *Öğretmen ve öğretmen adayları için sosyal bilgiler öğretimi kılavuzu*. Dilek D. (Editör). Ankara: Pegem Akademi.
- Coşkun-Keskin, S. ve Küçük, H. (2009) İlköğretim 4. Sınıf Öğrencilerinin Kültür Kavramına Dair Görüşlerinin Ortaya Konulması: Nitel Bir Araştırma. *IV. Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresi Bildiri Kitapçığı*. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Coşkun-Keskin, S. (2007). *Sosyal Bilgiler Derslerinde Empati Becerilerin Dayalı Öğretim Tekniklerinin Kullanılması*. Yayınlanmamış Doktora tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Edwards, S. (2003). New Directions: Charting the Paths for the Role of Sociocultural Theory in Early Childhood Education and Curriculum. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 4(3):251-266.
- Fredericks, (2007). *Much more Social Studies Through Children's Literature: A Collaborative Approach*. Westport: Libraries Unlimited/Teacher Ideas Press.
- Gazimihal, M. R. (2001). *Türk Nefesli Çalgıları: Türk Ötgi Çalgıları*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Gazimihal, M. R. (2001). *Ülkelerde Kopuz ve Tezeneli Sazlarımız*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

- Güven, G. (2011). Okul Öncesi Eğitimde Kullanılan Yöntem ve Teknikler İçinde *Okul Öncesi Öğretiminde Özel Öğretim Yöntemleri*. Alisinanoğlu, F. (Editör). s. 67-108. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Kafesoğlu, İ. (2003). *Türk Milli Kültürü*. İstanbul: Ötüken Yayınları.
- Kırıçoğlu, O.T. (2005). *Sanatta Eğitim: Görmek Öğrenmek Yaratmak* (3. baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Kürküçüoğlu-Ülke, B. (2010). 0-6 Yaş Arası Çocukların Temel Gelişim Özellikleri: Bilişsel Gelişim ve Dil Gelişimi İçinde *Erken Çocukluk Eğitimi*. Diken İ.H. (Editör). s. 136-168. Ankara: Pegem Yayınları.
- MEB (2006). *36-72 Aylık Çocuklar İçin Okul Öncesi Eğitim Programı*. Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı: Ankara.
- Oktay, A. (2000). *Yaşamın Sihirli Yılları: Okul Öncesi Dönem* (2. Baskı). İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Senemoğlu, N. (2011). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim*. Ankara: Pegem Akademi.
- Şen, Y. (2006). Okulöncesi Dönemde Çocuğun Gelişiminde Müziğin Önemi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1).
- Taner Derman, M. ve Başal, H. A. (2010). Cumhuriyetin İlanından Günümüze Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretimde Niceliksel ve Niteliksel Gelişmeler. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3, 560- 569.
- URL 1. <http://www.kultur.gov.tr/TR,23564/kabak-kemane.html>
- URL 2. <http://aregem.kulturturizm.gov.tr/TR,12706/vurmali-calgilar.html>
- Ünal, S. (2003). Seramik Sanatı ve Eğitimi Üzerine Değerlendirmeler. *Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(6), 99-105.
- Wortham, S. C. (2005). *Early Childhood Curriculum: Developmental Bases for Learning and Teaching*. (4th Edition). Alexandria, VA: Prentice Hall.
- Woolfolk, A.E. (1998). *Educational Psychology*. Seventh Edition. Allyn&Bacon: USA
- Yıldırım A., H. Şimşek (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Summary

Introduction

This study aims to set an example for the possibility of giving socio-cultural education in the early childhood period via examples of art which belong to Turkish culture. At the present time, cultural values change and reduce their effectiveness together with globalization. For this reason, it is necessary for the individual to know and internalize the culture in which s/he takes part beginning from the early childhood period so that cultural values can get through globalization period with minimal damage. In this sense, the necessity of giving socio-cultural education in the early childhood period arises.

Regarding the education in the early childhood period, the subjects, which take part in teaching social studies, have historical feature and are related to our culture, are called “socio-cultural subjects;” teaching of these is called “socio-cultural education.” Socio-cultural education can be given sometimes by knowing a historical personage, sometimes by dramatizing a historical event, sometimes by practicing a cultural tradition. In addition to these, art is also quite important for socio-cultural education because it reflects key features of a nation’s culture, therefore a series of activities about this topic can be conducted. This is because socio-cultural education, which is given within the context of art and which is given in the early childhood period when the foundation of human life is laid, has importance for the purposes of helping to a child on adopting the culture and being a basis for future experiences. In this study, activities of musical instruments, ceramics and marbling art which represent our culture have been given place as part of some art activities belonging to Turkish culture due to the fact that both they reflect the creativity and the inner world of the children and they are some of the values belonging to the culture. As musical instruments which represent our culture, “*kabak kemane*,” bagpipe, drum and “*kopuz*” have been chosen and the activities have been prepared and carried out for a week on 6 year-old group in a nursery school.

Method

This study has been carried out through the pattern of action research that is one of the qualitative research methods. It has been effectual to choose this method that the investigative teacher is required in the research area as a factor who is both a participant observer and a seeker of solution for the problem and also a conductor of the activities. Another factor is that it is necessary to establish peer to peer communication with children since the research group consists of six year-old children and also the participant observer is required to observe and comment on actions of children because they are illiterate.

The study has been applied in two stages as pilot practice and main practice. 24 children have attended to the research; 11 of them have been included in the process during the pilot practice and 13 of them have been included in the main practice. It has been tried to enhance the validity of the activities used in the research by the aid of pilot practices. The implementation phase has been recorded in a camera and the recorded images have been put down on paper. The written data, and the speech, the expressions and the products of children during the activities are subjected to interpretive analysis.

Findings and Conclusion

Within the context of socio-cultural education which is given through the examples of art belonging to Turkish culture, it has been given place to activities of musical instruments and activities of ceramics and activities of marbling art. In the activities of musical instruments of our culture, the chosen musical instruments have been introduced and then the game of “music box” has been played. Within the framework of ceramic activities, after being given information about ceramics, the children were asked to make ceram-

ic examples with the ceramic stuff which was brought to the classroom. In the activities of marbling art, after introducing the marbling art, marbling examples were made with the marbling materials which are brought to the classroom.

As a result of the research, within the context of socio-cultural education of the children, it has come out that they use the skill of reasoning and problem-solving, they make association with daily life, they establish cause and effect relation, they can establish empathy and they have perception of past and concept of moment.

Some meetings have been held with the children a month after the activities were carried out. As a consequence of these meetings, it has been seen that 9 children of 11 remember “*kabak kemane*”, 6 children remember bagpipe, 11 children remember drum and 7 children remember “*kopuz*” which are introduced within the context of musical instruments belonging to Turkish culture. It has come out that only 5 children remember marbling art and ceramics.

Dicussionion

At the present time, the importance of art for the human life and the necessity of art in education are unquestionable topics. People, who are aware of their abilities, who are successful, who have a developed personality, have certainly experienced the colorful and multi dimensional world of art. In this context; art education has to take part in the pre-school education period (3-6 age) subsequent to babyhood and early childhood period which are experienced within the family and which contribute to emotional satisfaction (Abacı, 2006). On the other hand, culture is a set of values including all kinds of heritage of a nation and art is one of the important legs of a culture. In this respect, it is necessary to include art issues within the scope of socio-cultural education.

Within the context of socio-cultural education, a great deal of fields of social studies can be included in the program by means of read-write, music and games. In order to introduce their cultural elements to the children, one may read books, sing songs, teach dancing and games. (Brewer, 2007). In this study, in which branches of art belonging to Turkish culture have been introduced within the scope of socio-cultural education, the children have created examples of introduced art branches, listened to music and played games as well.

According to Piaget, a 6 year-old child is in the preoperational period. In this period, children are still unable to establish logical relations between the subjects within the meaning of cognitive enhancement. Because, they lack cognitive ability to understand cause and effect relation (Aydın, 2004). However, as a result of activities performed during this study within the context of socio-cultural education, it has come out that the children display cognitive skills such as “*problem-solving, reasoning, establishing cause and effect relation.*” While having learned elements of Turkish culture through introduced art branches, the children on the other hand have found an opportunity to display their critical thinking skill.

At the same time, it is quite important that the children should transform the subjects they have learned to their everyday life. Through this study, in which the branches of art belonging to Turkish culture are introduced, the children have made associations with their daily life by internalizing these branches of art. Because, the children have encountered stimuli related to elements of our culture. Vygotsky has asserted that the social environment of a child has an important role in cognitive enhancement (Woolfolk, 1998). In consequence, it is inevitable that the adults who are very close to the child, the events and facts affect the child’s cognitive enhancement. It is important and necessary from the point of view of socio-cultural edu-

cation that cultural stimuli to which the child is exposed within the immediate area should be taught via activities in the school by means of reinforcement.

According to Dökmen (2002) and Gehlbach (2004), empathy is an effort a person makes in order to understand another person's emotions and thoughts correctly (Cited by Coşkun-Keskin, 2007). According to Piaget, a 6 year-old child is in the preoperational period and the children are unable to put themselves in someone else's shoes (Kürkçüoğlu-Ülke, 2010). However, within this study, it has been ascertained that the children display empathy skill through the activities which focus on socio-cultural education.

In addition to this, within this study, it has been observed that the children also display perception of past and concept of moment as a result of activities that are performed within the context of branches of art. The outcomes which support this situation have also been achieved in Kurtuluş's (1999) study. In that study, it has been observed that creative activities that are made with 5-6 year old group have effect on learning concept of moment (Cited by Aral, 2006).

The most typical characteristic of a child in preschool period is that s/he is a curious and active researcher. Rather than being an observer, the child likes to take part in the events. This characteristic of the child is the reason why active participation is one of the basic principles of preschool education (Oktay, 2000). Therefore, it would both facilitate learning and provide enjoyment for children to choose activities in which the children take part as active participants—just as in this study.

In this study which aims giving socio-cultural education by means of art, activities of listening to music and creating products have been used. Because, it is necessary for the child to perform musical activities in order to have aesthetic pleasure by improving the skills of expressing oneself, making judgement and assessment, being creative (Güven, 2011). As a consequence, planning activities of listening to music within the context of activities of musical instruments belonging to Turkish culture not only provide children with knowing cultural musical instruments but also contribute to improvement of their cognitive and artistic skills. At the same time, activities of creating artistic products are the activities through which the children reflect their inner world by using their psychomotor and cognitive skills and the pictures they draw are documents of diagnosis which present their inner world (Kırıçoğlu, 2005). In this regard, it is quite important to carry out this kind of activities for socio-cultural education.

In the light of the findings which have been achieved as a result of this study, it can be said that it is necessary and obligatory to organize programs and to train up well-equipped teachers and pre-service teachers by making studies about giving socio-cultural education in the early childhood period. Besides, essential precautions should be taken to create proper technology and materials which facilitate giving this education and to use these in the institutions which give early childhood education.